

**ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՏԻ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԷ
ԲԱՐԴՈՒՂԻՄԵՈՍ ԱՌԱՋԻՆԻ ԱՅՅԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՎ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ,
ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԿՐՈՆ ՀՈՉԱԿԿՄԱՆ 1700-ԱՄՅԱԿԻ ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ
ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՄԱՄՆԱԿՑԵԼՈՒ
ՀԱՄԱՐ**

3 նոյեմբերի 2001 թ.

2001 թվականի նոյեմբերի 3-ից 5-ը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս և Ծայրագույն Պապրիարք Նորին Սուրբ Օծություն Տեր Տեր Գարեգին Երկրորդ Վեհափառ Հայրապետի հրավերով Հայաստան, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին այցելեց Կոստանդնուպոլսի Տիեզերական Պապրիարք Նորին Ամենասրբություն Բարդուղիմեոս Առաջինը:

Այս այցելությունը ևս եկավ հավասարելու, որ քրիստոնեությունը Հայաստանում պետական կրոն հռչակման 1700-ամյա փոնակապարտությունները ունեն ոչ միայն հայկական, այլև ընդհանուր քրիստոնեական և միջազգային հնչեղություն:

Կ. Պոլսի Պապրիարքությունը հիմնվել է 330 թվականին և կոչվում է «Տիեզերական»՝ սկսած 451 թվականից, երբ Քաղկեդոնի ժողովի որոշմամբ նրա սահմանները և հեղինակությունը փարածվեց այն թեմերի վրա, «որոնք գտնվում են բարբարոսների մեջ»: Մինչև 1453 թ. քաղաքի անկումը Կ. Պոլսի Պապրիարքը գլխավորում էր Արևելյան Հռոմեական (Բյուզանդական) կայսրության Եկեղեցին, իսկ Կ. Պոլսի Ս. Սոֆիա փաճարը Արևելյան քրիստոնեական (քաղկեդոնական) աշխարհի կրոնական կյանքի կենտրոնն էր:

Ներկայումս Կ. Պոլսի Պապրիարքարանի ենթակայության փակ են Թուրքիայի, Արևմտյան Եվրոպայի, Հյուսիսային և Հարավային Ամերիկաների, Ավստրալիայի շուրջ 3.5 միլիոնանոց օրթոդոքս համայնքները, ինչպես նաև Հունաստանի որոշ հափվածներ՝ Աթոս լեռան վանական հանրապետությունները և Կրետեի կիսաինքնավար Եկեղեցին:

Որպես Տիեզերական Պապրիարք, Բարդուղիմեոս Առաջինը ծավալել է բազմակողմանի գործունեություն եկեղեցական և հասարակական կյանքի փարբեր բնագավառներում՝ առանձնակիորեն կարևորելով ուղղափառների միության, քրիստոնյաների վերահաշտեցման, միջհավաքային հանդուրժողականության, բնապահպանական ու աշխարհում խաղաղության և սիրո հաստատման հիմնահարցերը:

Օգտագործելով իսլամական միջավայրում իր փորձառությունը՝ Նորին Ամենասրբությունը կարևոր և էական դեր է կատարել կրոնական արմատականության և

ծայրահեղականության առաջացրած վեճերի և փարաձայնությունների խաղաղ լուծման գործընթացում:

Բնապահպանական հարցերին նվիրված միջոցառումների, գիտաժողովների ու հավաքույթների կազմակերպման և մասնակցման համար Տիեզերական Պարիսպը, իրավամբ, սպացել է «Կանաչ Պարիսպը» անվանումը: Մեծ է նաև նրա դերը Հռոմի և Կոստանդնուպոլսի Աթոռների վերահաշտրցման սկսված երկխոսությունում:

Բարդուղիմեոս Առաջինը ծնվել է 1940 թվականի Փետրվարի 29-ին Թուրքիայում, Էգեյան ծովի կղզիներից Իոմվրոսում գտնվող Սուրբ Թեոդորիա գյուղում (Aghioi Theodori), բարեպաշտ հունական ընտանիքում, և Ս. Մկրտությանը անվանակոչվել է Դեմետրիոս, ապա 1961 թ. ձեռնադրվելով սարկավագ՝ վերանվանվել Բարդուղիմեոս:

1969 թվականի հոկտեմբերի 19-ին ձեռնադրվել է կուսակրոն քահանա: Վեց ամիս անց Նորին Ամենաաթոռություն Աթենագորաս Պարիսպի կողմից սրանում է վարդապետական աստիճան:

1973 թվականի Ծննդյան փոքին Հայր Բարդուղիմեոսը ձեռնադրվում է եպիսկոպոս, որպես Փիլադելփիայի (Փոքր Ասիայի) մետրոպոլիտ՝ միևնույն ժամանակ վարելով Պարիսպական գրասենյակի փնթեքի պարպականությունները, ապա՝ 1990 թվականի հունվարի 14-ին նշանակվում Քաղկեդոնի մետրոպոլիտ:

1991 թ. Պարիսպը ընտրվելուց և Տիեզերական Պարիսպությունում մեկ փարի գահակալելուց հետո, Նորին Ամենաաթոռություն Բարդուղիմեոս Առաջինն սկսում է իր հովվապետական և պաշտոնական այցելությունները Տիեզերական Պարիսպության թեմեր, քաղական Ավստրալիա ու քույր Եկեղեցիներ:

Ի թիվս քույր Եկեղեցիներին փված իր պաշտոնական այցելությունների, Նորին Ամենաաթոռությունը երկրորդ անգամ է այցելելու Հայաստան, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին. առաջինը՝ 1997 թվականի հուլիսին, Ն. Ս. Օ. Ս. Տ. Գարեգին Ա երջանկահիշաբակ Վեհափառ Հայրապետի հրավերով:

Տիեզերական Պարիսպը Հայաստան ժամանեց նոյեմբերի 3-ի երեկոյան: Նորին Ամենաաթոռության պարավիրակության կազմում ընդգրկված էին՝ Քաղկեդոնի Հովակիմ մետրոպոլիտը, Պերգեյի Եվանգելիոս մետրոպոլիտը, Բոսփորի Մեթոդիոս մետրոպոլիտը, Սերաֆիմ վարդապետը՝ Տիեզերական Պարիսպի անձնական արարողապետը, և գավազանակիրը՝ Էպիտոֆորոս սարկավագը, ինչպես նաև շաթիրը՝ պրն Անաստասիսը, և Պարիսպաբարանի լուսանկարիչը:

Օղանավակայանում Նորին Ամենաաթոռությանը, գլխավորությամբ Ն. Ս. Օ. Ս. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, դիմավորեցին Հայոց Եկեղեցու հոգևոր դասի ներկայացուցիչները: Ողջույնի և բարիգալստյան արարողությունից հետո երկու Եկեղեցիների պարավիրակությունները ուղղվում են Ս. Էջմիածին ու դիմավորվում Մայր Աթոռի միաբանների և հավաքված հավաքացյալների թափոթի կողմից, այնուհետև շարականների երգեցողությամբ ու բուրվառների խնկարկումով առաջնորդվում Մայր Տաճար:

Միաձմեռեց Սրբավայրում, Իջման Ս. Մեղանի առջև խոնարհվելուց և աղոթք մատուցելուց հետո, ողջույնի իրենց խոսքն են ասում երկու Եկեղեցապետները:

ԴԻՄԻՏՐՈՒՄ «ԶՎՈՐԹՆՈՅ» ՕԴԱՆԱԿԱՅԱՆՈՒՄ

ԳԵՂԱՐՍԵՆԻ ԱՊՈՍՏՈՆԻԿԱԿԱՆ ԵՊԱՏՈՍՈՒԹՅԱՆ ՄԵՐԻՏԻՆԻՍԻՆԵՆԻՍ

ԻԳՐՄԱՆ ԳՐԱՆԳՈՒ ՅԵՂԻԱՍԻՍԻՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԻՐԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԴԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳԻՐԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԴԱՐԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ
1997 թ. 10. 10

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐԱՊՈՍՏՈՍԱՆԻ ԵՎ ԵՊՍԿՈՍՈՍՆԵՐ ԴԵՐՅԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՈՒԹՅԱՆ ԴՊԵՏԱՆԻ ՎԵՐՈՒՄԸ ԵՎ ԵՊՍԿՈՍՈՍՆԵՐ ԴԵՐՅԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՈՒԹՅԱՆ ԴՊԵՏԱՆԻ ՎԵՐՈՒՄԸ

Ն. Ս.Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՆԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔԸ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ,
ՆՈՒՅՆ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԶ
ԲԱՐՆՈՒՂԻՍԵՆՈՍ ԱՌԱՋԻՆԻ ԺԱՄԱՆՄԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

Ձերդ Սրբություն, սիրեցյալ եղբայր ի Զրիստոս.

Ողջունում ենք Ձեզ հայոց քրիստական հողում, մեր ժողովրդի հավարի նվիրական կենտրոն Միաձուլեջ Սուրբ Էջմիածնում: Անցաի ուրախ ենք Ձեր այցի առիթով և շնորհակալ, որ կիսելով հայ Եկեղեցու մեծ տոնի բերկրանքը՝ եղբոր խնդակցությանը եկել եք մասնակցություն բերելու հայաստանում քրիստոնեությունը պեկական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնական հանդիսություններին:

Գոհության աղոթքը մեր հոգում՝ այսօր կրկնում ենք մաղթանքը առաքյալի. «Շնորհք և խաղաղություն եղիցին ընդ մեզ և ընդ ամենեւեւսն»:

Աստվածային շնորհների և խաղաղության այս հայցը 1700 տարիներ առաջ երկինք առաքվեց համայն հայոց հոգիներից, ողջ հայաստանի տարածքից: Հայ ժողովուրդը Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի քարոզությանը իր հայացքը հավատարմորեն ուղղեց դեպի Ավետարանի Լույսը, որ հայաստան էր բերվել Սուրբ Թադեոս և Սուրբ Բարդուղիմեոս առաքյալների ձեռքով: Աստված ողորմությանը ու Զրիստոսանք մեր հայրերի կամքով 301 թ. հայաստանը հռչակվեց առաջին քրիստոնյա պետությունը: Այդ օրերից 17 դարեր ի վեր հայ ժողովուրդը կենդանաբար աղոթքով ապրում է Զրիստոսի հետ, քրիստոնեական արժեքներով կերպում իր մշակույթն ու սրբեմանաբար կյանքը և նոր դարի շեմին, վերահասարակած իր անկախ պետականությունը, քրիստոնեական քույր Եկեղեցիների ու պետությունների մեծ ընկալիքում նորոգ հավարով նայում գալիքին:

Այսօր մեր ժողովուրդը խանդավառ ու ոգևորված է՝ տեսնելով համախմբվածությունը քրիստոնեական Եկեղեցիների, որով նրանք, իբրև Զրիստոսի մեկ մարմնի անդամներ, խնդակից եղան ու մասնակցություն բերեցին նաև հայ կյանքի շրջադարձային իրադարձության՝ համազգային մկրտության հոբելյանին: Արդարև, «Եթե փառապատիվ մի անդամն, խնդան ամենայն անդամքն ընդ նմա» (Ա Կորնթ. ԺԲ 26):

Ձերդ Սրբություն.

Մեր երկու ժողովուրդները եղբայր են ծագումով, իրենց պարմությամբ և ի Զրիստոս հավարով: Կրթալի, մենք «դաստապարտված ենք» եղբայրության: Մեր սուրբ հավարի և սեփական ինքնության պահպանման համար բազմիցս հալածյալ և աշխարհաափյուռ՝ մեր ժողովուրդները ու հնագույն մեր Եկեղեցիներն այսօր էլ նույն խնդիրներն ունեն նույնակերպ անցողադանքով, ներկա կյանքի նույն հրամայականներով պայմանավորված:

Հանդիպման այս քերկրալի պահը մեզ պարզեցրեց համար Մենք գոհություն ենք հայտնում Բարձրալի և հանուն համայն մեր ժողովրդի՝ կրկին ողջունում ենք Ձեր Սրբությունը՝ Հոյն Ուղղափառ Եկեղեցու Տիեզերական շնորհագարդ Պապրիարքիդ: Մենք հավատում ենք, որ Ձեր այցն առավել զորացնելու է մեր երկու Եկեղեցիների հարաբերություններն ու համագործակցությունը՝ հանուն Զրիստոսի Եկեղեցու պայծառության, ի խնդիր այսօրվա խռովահույզ աշխարհում հոգևոր արժեքների կարևորման ու կյանքի կոչման, ազգերի ու պետությունների խաղաղ գոյակցության:

Բարի գալուստ հոբելյանակիր Հայաստան, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին: Թող Տերը կենաց արեւադարձություն ու օրհնությամբ լեցուն ծառայություն պարգևի Ձեզ: Թող Տիրոջ խաղաղությունն ու յոթնարիևյա շնորհները ողնակից լինեն հավատավոր մեր ժողովուրդներին և համայն աշխարհին. ամեն:

ՆՈՐԻՆ ԱՍԵՆԱՍՏՐՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՐՈՒՐԻՄԵՆՈՍ ԱՒ ԽՈՍԸՐ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

Ձեր Սրբություն, Ծայրագույն Պապրիարք և Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, սիրելի եղբայր ի Զրիստոս, Տ. Գարեգին Երկրորդ,

Սրբազան և Հոգեշնորհ Հայրեր,

Բարեպաշտ քրիստոնյաներ,

Մենք, լցված սիրով, եկել ենք Կոստանդնուպոլսից, որպեսզի անձնապես, ինչպես նաև Զրիստոսի Մեծ և Սուրբ Եկեղեցու անունից մասնակցենք քրիստոնեական հավաքը հայ ժողովրդի կողմից պաշտոնական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարություններին:

Մենք շնորհավորում ենք ձեզ այս նշանակալի իրադարձության առիթով և բոլորիդ հղում մեր սիրո և հարգանքի ջերմ ողջույնները:

Մենք արտահայտում ենք մեր անկեղծ երախտագիտությունը սիրեցյալ Հայաստան երկրորդ անգամ (այժմ՝ պաշտոնապես) այցելելու և այս տոնակատարություններին մասնակցելու պարտի և հրավերի, ինչպես նաև հրաշալի ու պարզավոր ընդունելության և բարի ու եղբայրական խոսքերի համար:

Տոնվող այս իրադարձությունն իսկապես կարևոր է և արժանի հատուկ ուշադրության, քանզի ի Զրիստոս հավաքը մի կողմից յուրաքանչյուրի համար անձնական խնդիր է, իսկ մյուս կողմից՝ քաղաքացիական իշխանությունների քրիստոնեական հավաքը ընդունելը դաստիարակչական մեծ կարևորություն ունի: Եթե մենք նկարի ունենանք մարդ արարածներից ոմանց թույլ կամքը, ապա քրիստոնեական հավաքի՝ իբրև հանդուրժողական, դեռ ավելին՝ իբրև պետական կրոն ընդունումը նպաստում է նույնիսկ

ՈՂՋՈՒՑՆԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

հավատքի մեջ տկար մեր եղբայրների կողմից այս հավատքի խոստովանությանը և մեր համայնքներում համերաշխության գորացմանը:

Ամենաբարին Աստված, Ով գիտի մեր սկզբնաւորեղծ նախնիների մեղանշման պարճաւոր չարի հանդեպ մարդկային ցեղի մեջ առաջացած հակումը, մեզ սպառնում է գործելիք մեղքերի համար, որպէս նոր անկումներից զերծ պահելու միջոց: Բայց նայն. նպատակով Նա հիշեցնում է նաև Երկնքի Արքայության խոստումը, որը պարտաւորւած է նրանց համար, ովքեր պահում են Տիրոջ պատվիրանները:

Նաև Աստված Իր ճշմարիտ որդիների և դուարների անշահախնդիր սերը ներկայացնում է որպէս արարածի և Արարչի միջև կապարարյալ հարաբերություն: Միևնդեռ այս անշահախնդիր անձնական սերը, լինելով կարարարյալ, անշուշտ կենդանի կերպով գրկւում է շարքի մեջ: Շարքերն էլ ավելի առաջնորդության և առաքինության աստիճաններով բարձրանալու կարիք ունեն, մինչև հասնեն սանդուղքի վերջին աստիճանին, որը սերն է, «ավելի բարձր ճանապարհը» ըստ Պողոս առաքյալի (Ա Կորնթ. ԺԲ 31):

Ողորպիստ Եկեղեցին բազմազան է բարի օրինակի և իշխանություններին հպարտական ժողովրդի կողմից այն ընդօրինակելու դաստիարակչական կարևոր նշանակությունը: Նա հարակրեւ իր հավանությունն է հայրնում, երբ տեսնում է հասարակական կառուցվածքի բուրգի զագաթին կանգնածներին Ս. Ավետարանի օրենքների համաձայն ապրելիս: Իսկապէս, նա ներել ու անտեսել է բազում մարդկային սխալներ՝ համաձայն մեղքերն արձակելու իշխանության, որը տրվել է նրան մեր Տեր Դոս Բրիստոսից՝ ցույց տալու համար ապաշխարության, ինչպէս նաև քրիստոնեական հավատքի օրինակները՝ որպէս քաղաքացիական առաջնորդների՝ ընդօրինակման արժանի կարևոր գործողություններ. քանի որ ի Բրիստոս հավատքն այն մեկնակերն է, որից ծնւում են պատվիրանները պահելու որոշումն ու ավետարանական պարզամտներին հնազանդությունը, ինչը մարդուն առաջնորդում է դէպի փրկություն:

Նայ և բյուզանդական ժողովուրդների՝ միևնույն ժամանակահատվածում ձգվող և նրանց առաջնորդների, ինչպէս նաև ժողովուրդների միջև առաւել կամ նվազ դրական հարաբերությունների առկայութեանը երկար պարտության ընթացքում մենք վկայում ենք գերիշխող ու կյանքը ծաղկեցնող այս քրիստոնեական հավատքը՝ չնայած ժողովրդի և նրանց առաջնորդների անխուսափելի սխալներին: Երբ այս հավատքը գոյություն ունի, սխալներն ընդունւում են որպէս սխալներ, և ժողովուրդը ելքեր է փնտրում դրանք ուղղելու: Միևնդեռ երբ այս հավատքը վերանում է, ճիշդն ու սխալը զանազանելու չափանիշը եւ կորում է, և երբեմն սխալը վավերացւում է կամ պարզապէս գերիշխում այն թոյր համոզմամբ, թե դա բարի է:

Ներկաբար, որևէ ժողովրդի կողմից քրիստոնեական հավատքի պաշտօնական կրոն հռչակումն արժանի է փառաբանության, քանզի դա նշանա-

կում է, որ իշխանությունները պարտավորություն ունեն իրենց ժողովուրդներին կառավարելիս, որքան հնարավոր է, շար հեղինակ Ավերաբանական պատգամներին, ինչպես օրինակ՝ արդարությանը, հավասարությանը, գրթությանը, մարդու հանդեպ հարգանքին, հանդուրժողականությանը և այլն: Անշուշտ քրիստոնեական հավաքի ընդունումը չի կարող մեկին պարտադրել ուժով, քանի որ խղճի ազատության հարգումն անհրաժեշտություն է:

Չեն ներվում նաև մոլեռանդությունն ու արմատականությունը հենց այն պարճառով, որ Ավերաբանը, ըստ Ղոդոս առաքյալի, տվորեցնում է. «Ուր Տիրոջ հոգին է, այնտեղ նաև ազատությունն է» (Ղուկ. Գ 17): Ավելին, օրենքն ու վարչական համակարգը իբրև մարդասիրական են ներկայանում, և ամբողջ ընկերային կյանքը սրա համաձայն է կարգավորված, համագործակցության խաղաղ ոգին է զարգացվում և ուղեկցվում յուրաքանչյուր մարդ արարածի իրավունքներով ու պարտավորություններով:

Ներկաբար, այստեղ նշված պարճառներով հալակ է, որ պարշաճ և արժան է մեծաշուք կերպով տրվել 1700 տարի առաջ հայ ժողովրդի կողմից քրիստոնեական հավաքն իբրև պաշտոնական կրոն հռչակելը: Դարեր առաջ տեղի ունեցած այս պարմական իրադարձության առաջ բերած արդյունքներն այսօր ևս կենդանի են և մեծ նշանակություն ունեն հայ ժողովրդի կյանքում: Սա հաղթանակ է մարտնչության մեջ պարմական, բաժանական և մշակութային արժեքների հերազա պահպանությանը, ինչով հայերն իրավամբ հպարտ են:

Մենք ջերմագին աղոթում ենք, որ բարեպաշտ, քրիստոսասեր հայ ժողովուրդը շարունակի առաջնորդվել ավերաբանական ազնիվ սկզբունքներով և բարի գործերով բարգավաճել մինչև այս աշխարհի վերջը:

Թող մեր Տեր Դսուս Քրիստոսի շնորհը և անսահման սերը լինեն ձեզ բոլորիդ հեղ և մեզ բոլորիս պարգևեն նման բազում գեղեցիկ տոնակարարությունների մասնակցության ուրախ առիթներ:

Նույն օրը, երեկոյան, Վեհարանում Նորին Ամենաաբությունը Վեհափառ Հայրապետի ընկերակցությամբ հանդիպում ունեցավ Հայաստանի թեմակալ առաջնորդների և Մայրավանքի եպիսկոպոսաց դասի հետ, ապա հանդիսավոր ճաշերույթ փրվեց Վեհարանում՝ ի պատիվ Կոստանդնուպոլսի Տիեզերական Պապիարք Նորին Ամենաաբություն Բարդուղիմեոս Առաջինի և նույն այս օրերին Հայաստան և Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին այցելած Գոտարերի դուքսի և դքսուհու, ինչպես նաև Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպանի, տեր և փրկին Ջորջ և Դիանա Զյուրբեյանների, և Հայաստանում ու Կովկասում Քենթրբերիի Արքեպիսկոպոսի ներկայացուցիչ Հայր Ֆիլիպ Սթոր Վեթերի:

4 նոյեմբերի 2001 թ.

Ամենայն Հայոց Հայրապետի և Տիեզերական Պարրիարքի մասնակցությամբ Մայր Տաճարում մատուցվեց Ս. Պարարագ: Օրվա պարարագիչն էր Կոստանդնուպոլսի հայոց Պարրիարք Ամենապարիվ Ս. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մութաֆյանը: Հընթացա Ս. Պարարագի քարոզեցին երկու Եկեղեցապետները, որոնք, ի հիշատակ այս այցելության, փոխանակեցին հուշանվերներ: Հավարդ Սուրբ Պարարագի փնդի ունեցավ հոգեհանգստյան արարողություն Ամենայն Հայոց երջանկահիշատակ Գարեգին Ա Վեհափառ Հայրապետի շիրիմի առջև:

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԽՈՍԱԶՆ
Ս. ԷԶՄԻԱՄԻՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱԾԱՐՈՒՄ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԻ
ԺԱՄԱՆԱԿ

«Եկայք շինեցուք սուրբ զխորանն լուսոյ ...»:
(Շարական)

Ձերդ Սրբություն, սիրեցյալ եղբայր Բարդուղիմեոս Ա, Տիեզերական Պարրիարք Կ. Պոլսո,

Միեկի բարեպաշտ ժողովուրդ.

Միածին Փրկչի էջքով 1700 տարիներ առաջ Հայաստան աշխարհում հնչեց դեպի Աստված դարձի հրավերը, և համայն հայոց հոգիներում արձագանքեց Աստվածարևո Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի «Եկայք շինեցուք սուրբ զխորանն լուսոյ...» կոչը: Հայրության հավաքի վերափոխիչ զորությանը խնդրվեցին հայրողյաց հոգիները, կերտվեցին իբրև Աստծո բնակության տաճարներ, որոնցից բխող հավարդ, հույսն ու սերը շաղախվեցին քար քարի հեղի, ու Փրկչի իջնան փնդում մարմին առավ Լուսե Խորան Մայր Տաճարը Միածնաէջ:

«Էջ Միածին»՝ 17 դար Աստվածային Լուսի էջք հայոց հոգիներում:

«Էջ Միածին»՝ 17 դար մշտապես աղոթք և անևազ կարոտաբաղձ հայց երկինք բարձրացող:

Ձերդ Սրբություն, այսօր, երբ Սուրբ Էջմիածնի աղոթախոս կամարների ներքո համախմբվել ենք Սրբազան Պատրարագի արարողությանը եզրափակելու Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի հոբելյանական տոնախմբությունները, մեր հոգիներում վերափին և առավել ուժգնությանը է արձագանքում «Եկայք շինեցուք սուրբ զխորանն լուսոյ ...» երկնառաք հրավերը, ու մեր շուրթերին ևնորոգ հույսով բազմապարկվում է «Էջ, Միածին» հայցը: Նոր հազարամյակն ազդարար-

րող առաջին դողանքների հետ Մենք, շնորհիմնկալ Հայրապետ Ամենայն Հայոց, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից հավարի մեր հայր Սուրբ Լուսավորչի Կանթեղի լույսը բաշխեցինք Հայ Եկեղեցու բոլոր թեմերին՝ «Եկայք շինեցուք սուրբ զհորանն լուսոյ...» հրավերով առ Աստված հավարի մեր ուխտն ու Հայ Առաքելական մեր միաբանությունը վերահասարակելու պարզամով:

2001 թվականի ողջ ընթացքում 1700 տարիների հեռվից և 17 դարերի փորձառությանը հայ ժողովուրդն արժևորեց քրիստոնեական իր կյանքի ուղին և հավաքակերպ օրերի հիշարարկների ոգեկոչումով ևորոգեց Աստծո Տաճարն իր հոգում: Նոր դարի արշալույսը մեր ժողովրդի կյանքում ևոր սկիզբ դարձավ դեպի Զրիստոս դարձի, ևոր երակեր՝ Հայ Եկեղեցու և Հայոց պետության դաշինքի ու համագործակցության՝ հանուն քրիստոնեական ճշմարիտ արժեքներով հայ կյանքի վերաշինության, հանուն ևորօրյա հաղթանակների, որ ծնունդ պիտի առնեն լուսեհորան հայ հոգիների աստվածահաղորդ գործությանը:

Այս վարսահությանը ու երազանքով Հայոց Մեծ Դարձի 1700-ամյակի տոնակատարությունները ևահաձեռնեցին ու կազմակերպական ընթացքի մեջ դրեցին Մեր ևահիտոր երկու՝ Կազգեն Ա և Գարեգին Ա Հայրապետները: Նույն հավատով էլ Մենք շարունակողը եղանք ևրանց գործի՝ երկու տարի առաջ, այս օրը՝ Կամոն Աստծո ու ժողովրդիս, Իջման Սուրբ Սեղանի առջև հոգևոր ծառայության Մեր ուխտը հասարակելով իբրև առաջին սպասավոր Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու:

Մեր ժողովրդին ուղղված խոսքում այդ օրն առաջինը, որ չենք երկնչում սրանձնած մեծ պարտախանարվության առջև, քանզի՝ ապավինած Աստծուն, մեր կողքին ունենք Հայ Եկեղեցու ուխտապահ հոգևոր դասը, Մեզ գորակից՝ հոգևոր վերազարթոնքի ճանապարհն ընկրած մեր ժողովրդին ու Հայոց Պետությունը, քրիստոնեական մեծ ընտանիքի համեղբայրության մեջ գորացող քույր Եկեղեցիները, որ Էկումենիկ դրոշի ներքո համախմբված՝ եղբայրորեն սրտակից հայ ժողովրդին, տնում են Հայ Եկեղեցու մեծ տարեդարձը:

Միևնգյալ եղբայր ի Զրիստոս, հանդիսավոր ու տոնական այս օրն էլ նշանավոր է հավաքակից եղբայրներին սիրո վկայությամբ: Այսօր հույն Ողղափառ Եկեղեցու Տիեզերական Պատրիարքի շնորհաբեր այցով Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին մեր ժողովրդը ևորոգում է հորեկյան իր ուրախությունը և գոհարանական աղոթք բարձրացնում առ Աստված վասն անկախ եղբայրության և անևվազ պայծառության Զրիստոսի Ընդհանրական Առաքելական Ողղափառ Սուրբ Եկեղեցու:

Մեծապես ուրախ ենք, որ այսօր Պապարագի մատուցմամբ Ձեզ հետ աղոթակից է Մեզ Կ. Պոլսի հայոց Պատրիարք Ամենապարիվ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մութաֆյանը: Ուրախ ենք ողջունելու ներկայությունը

Գլուսերի Նորին Գերագանցություն Դքսի ու Դքսուհու, ուլբեր, իբրև ներկայացուցիչը Անգլիո Թագուհու՝ Էլիզաբեթ Երկրորդի, մասնակից են 1700-ամյակի հոբելյանական ուրախությանը մեր ժողովրդի:

Նախապեսական օրհնությամբ ողջունում ենք այսպեղ ներկայությունը նաև հայոց պետական ավագանու՝ գլխավորությամբ Ազգային ժողովի մեծադո լահագահ տիար Արմեն Խաչատրյանի, ինչպես և ներկայությունը Նախարարանում պաշտոնավարող բարեկամ պետությունների դիվանագիտական ներկայացուցիչների:

Ձերդ Սրբություն, Մենք փառք ենք բարձրացնում առ Աստված, որ «Միության ի կարևորու, ազատության ի յերկրայական և սեր յամենայնի» հիմքերի վրա օրեցօր գործունում է հոգևոր միությունը քրիստոնեական Եկեղեցիների: Մենք կանգնած ենք արդի կյանքի հրամայականների առջև: Բազում մոլորությունները, սպառողական հոգեբանությունը, զվարճանքներով կյանքն իմաստավորելու ինքնահաբեությունը, չքալորությունն ու սովը օրաբացնում են մարդկանց, սերմանում անվստահություն: Ազգային, կրոնական ու քաղաքական անհանդուրժողականությունը խորացնում է թշնամությունը աշխարհում. մարդը հեռանում է Արարչից՝ կանգնելով կործանման իրական վրանգի առջև:

Քրիստոնեական Եկեղեցիների միասիրտ ու միական գործակցությամբ ու համարեղ ջանքերով, միահոգի աղոթքով պիտի բարձրացնենք հավարի հոգևոր Տաճարը, որպեսզի այդ Սուրբ Խորանից ճառագող Փրկչական Լույսը կենսահորդ ուժով փարարի անգիտության խավարը մարդկային հոգիներում, առաջնորդի արևությունից դեպի սեր, անհուսությունից՝ դեպի խոստումնային գալիքի ու հարարև երջանիկ կյանքի օրհնալի հանգրվան:

Միածնի Բջնան Սուրբ Սեդակի առջև հոգևոր պեղերիս և բարեպաշտ մեր հավարացյալների աղոթքն ու հայցը թող լինի. «Էջ, Միածին»: Իջի՛ր, Միածին, «յերկիր խաղաղության և ի մարդիկ հաճության» աշխարհանորոգ Զո ավերիսով, «Եկայք շինեացուք սուրբ զխորանն լուսոյ...» Տերունական Զո հրավերով: Իջի՛ր, Միածին, այսօր և միշտ՝ Աստվածային Զո աներկբա Միտով, ու պայծառ պահիր Տաճարն Աստծո մեր հոգիներում, որ Հավարը, Նոյսն ու Սերը օրհնությամբ իջեն համայն աշխարհին, հողին, բարիքին, մարդկանց սրտերին, ձեռաց գործերին: Իջի՛ր, Միածին, և անխռով ու անպահով պահիր քո հորը բանավոր, Ճշմարտության Նոգվովդ գորացրո՛ւ հոգևոր ու պետական առաջնորդներին, որպեսզի կարարենք մեր պարտքը մեր ժողովուրդների, համայն մարդկության և Աստծո առջև: Իջի՛ր, Միածին: Ո՛նկն դիր մեր հայցին, Իջի՛ր, Միածին: Զեզ փա՛ռք, պարիվ և իշխանություն այժմ և հավիտյան. ամեն:

ՆՈՐԻՆ ԱՄԵՆԱՄԱՐԱԴՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՐԴՈՒԴԻՄԵՈՍ Ա
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՏԻ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻԻ ԽՈՍԶԸ Ս. ԷԶՄԻԱՏԻ
ՍԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՍՈՒՐԻ ԵՎ ԱՆՍԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԸՆԴԱՅՔՈՒՄ

Ձերդ Սրբության Ամենայն հայոց Կաթողիկոս և Ծայրագույն Պատրիարք, Սիրեցյալ եղբայր ի Բրիսպոս Աստված մեր, Տեր Տեր Գարեգին Բ, Սրբազան հայրեր, պեղրական այրեր.

հայապատանի օրհնյալ և սիրեցյալ ժողովուրդ ի Բրիսպոս,

Մենք արտահայտում ենք մեր ուրախությունը, որ միասին րոնում ենք, մեր սիրելիներ, քրիստոնեությունը հայկական պատրիարքյան պաշտոնական կրոն հռչակելու 1700-րդ տարեդարձը:

Մենք ձեզ բերել ենք Կոստանդնուպոլսի Եկեղեցու և մեր խոնարհության, ինչպես նաև մեր պարզամտության խնդիր սերն ու բարեմադրանքները:

Մենք ի խորոց արքի շնորհավորում ենք Ձեզ՝ ձեր այս շքեղ հոբելյանի առիթով, որ գիտակցում ու ըմբռնում եք այն մեծ կարևորությունը, որ հավարքն ի Բրիսպոս և կյանքն ի Բրիսպոս ունի յուրաքանչյուր մարդու և յուրաքանչյուր ազգի համար:

հավարքն ի Բրիսպոս և կյանքն ի Բրիսպոս չեն փոխում իրերի բնական կարգը, ոչ էլ նրանք որևէ էական փոփոխություն են կարարում յուրաքանչյուր հավարավոր քրիստոնյայի կյանքի արտաքին վիճակներում: Սակայն նրանք մեծապես ազդում են մարդու ներքին վիճակի վրա՝ ուղղված նրա կյանքի ընթացքի հետագա դասավորմանը: Այս նոր ընկալման և վիճակի ամենակարևոր հատկություններն ընդգրկում են նախ և առաջ հավարքի մարդու անաստիճան ազատության վիճակը դեմ հանդիման դեպքերին, որոնց նա բախվում է աշխարհում, ուր նա ունի իր մասնակցությունը և պարտականությունները, և երկրորդ՝ այն գիտակցությունն է, որ աշխարհում ամեն ինչ դեկավարվում է Աստուծո կողմից և ուղղվում վերջնական նպատակին, որի իրականացումը նույնն է այս աշխարհի վերջի հետ և «մի նոր երկնքի և մի նոր երկրի» հայրնության, որին մենք սպասում ենք:

հավարարիմ քրիստոնյան գիրքի, որ նա ժամանակավոր է այս աշխարհում, սակայն այս նկարի ունենալով չի արում, ոչ էլ ոչնչացնում է Աստուծո այս հրաշալի արարչագործությունը: Նա աշխարհում և պատկանում է այն՝ համաձայն Աստուծո պարզախոսության՝ տրված դրախտում մեր նախահայրերին, բայց միևնույն ժամանակ փնդրում է այն քաղաքը, որը մնում է հավերժ, և ուր նա կանգնում է ժամանել, և որը գոյություն ունի Աստուծո սիրեցյալ օթևաններում:

Մրանք գերազանցապես ընդգրկում են իր սիրտ անձնական հարաբերությունն ու հոգևոր հաղորդությունը Աստուծո հետ, որովհետև միայն սերն է, որ բավարարում է հոգու ցանկությունը: Զանի որ Աստված կարարյալ

օրհնություն է և «սեր» է իր գոյության ամենախոր էությունը՝ համաձայն Սուրբ Հովհաննես ավետարանի և աստվածաբանի և համաձայն ամբողջ Եկեղեցու փորձառության, հեղուքաբար մարդն օրհնվում է և կարասրյալ է դառնում միայն սիրո մեջ՝ հանդես գլխավորելով մյուս անձնավոր գոյերի, առաջին հերթին Ս. Երրորդության երեք անձների, ապա և հրեշտակային ողջ բազմության և մարդկության նկարմամբ, որոնք գոյություն ունեն արարածությունից սկզբից և կունենան մինչև ժամանակների վերջը:

Տեղաբար սերը ձգվում է դեպի նյութերը և ես-ը (Ego), որոնցից կառելով, բացի շնորհակալությամբ օգտագործելու թույլատրելի սահմաններից և յուրաքանչյուրի՝ իր համար հոգ տանելուց, մարդու կյանքում թշվառության և ցավի հիմնական աղբյուրն է հանդիսանում: Խորությունը դեպի այս աշխարհի իրերն ու ես-ը, Աստծո՝ կյանքի և սիրո աղբյուրի, անձի աղավաղումն է և մի անհագուրդ փնտրություն անդի և հանգստյան եղանակի, որը հետո է Աստծո գրկից, Ով միայն կարող է հանգիստ պարգևել, որովհետև միայն Նա է սիրո գրավականը: Հազարաի և հարուստ մարդու Ավետարանական առակը, որն այսօր ընթերցվում է Կոստանդնուպոլսի Ուղղափառ Եկեղեցում և մյուս Ուղղափառ Եկեղեցիներում, համոզիչ կերպով մեզ սովորեցնում է, որ հարուստ մարդու վերջնական օրհնությունը ձեռք չի բերվում հարստության միջոցով, և աղքատ մարդը չի զրկվում դրանից աղքատության պարմառով:

Դժոխքում կրակների մեջ հարուստ մարդու փառապանքների պատճառն իր սիրո բացակայությունն է իր նման մարդ արարածի և Աստծո նկարմամբ և անցողիկ նյութական բարիքներին կառելով: Այս առակը նաև սովորեցնում է մեզ, որ փառքի կամ հարստության կուտակումն Աստծո սիրո և համակրության մարմաննումը չէ, ինչպես դա ընկալում էին Հիւկրակարանյան ժամանակաշրջանում: Հարստությունն ինքնին բարոյապես չեզոք է և կարող է դառանալ բարեգործության միջոց, եթե ճիշտ օգտագործվի, կամ էլ չարիքի գործիք, եթե այն վար ձևով օգտագործվի:

Ինչքան որ մարդն, այնուամենայնիվ, մեծ հարստությունների տեր է, այնքան ավելի մեծ հնարավորություններ ունի դեպի մեղքը խորորդվելու, իմաստուն մարդն աղոթում է. «Հարստություն և աղքատություն ինձ մի պարզելիք», իսկ մեր Տեղ Դուռն Զրիստոս ասում է, դժվար է, բայց ոչ անհնարին, որ հարուստ մարդը երկրի արքայություն մտնի:

Վերոնշյալին համահունչ կերպով, հարկերը, վշտերը, զրկանքներն ու հալածանքները, որոնց մարդիկ կամ ժողովուրդները շարի հաճախ հանդիպում են, Աստծո՝ նրանց լքելու նշանները չեն, ինչպես և իրենց բարեկեցությունն ու բարգավաճումը Աստծո օրհնության նշանները չեն կամ նրանց նկարմամբ Նրա հաճության: Ընդհակառակը, սա կարող է լինել կամ Աստծո հարուստ սիրո և համակրության մարմաննումը, կամ դարապարտության: Սա այսպես է, որովհետև ներկա կյանքի փորձառու-

ասաց. «Եկեք ինձ մոտ բոլոր հոգևածներ և ծանրաբեռնվածներ, և ես հանգիստ կտամ ձեզ»:

Հայաստանը և Բյուզանդիան միասին աշխարհի քան հազար տարի միևեկ աշխարհի ծագերը սերմանել են, որպես մեծարյալ երգ, ուրախության պարզամը, որը պարունակվում է Ավետարանում:

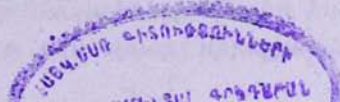
Աշխարհի ամբողջությամբ ջրհորները այս պարզամը, բայց ուրեք ընդունեցին, ևրանց իշխանություն տվեց լիներու Աստծո որդիներ, ևրանց, ուրեք իր անվանը կհավատան (Նովի Ա 12):

Բոլորս, որ հավաքվել ենք այսօր, այս Սրբազան Տաճարում, զգում ենք Աստուծո վեհ կոչումը՝ դառնալու իր զավակները՝ որպես զերագույն պարիվը մեզ, որը բխում է իր անասանի սիրուց: Մենք հրճվանքով և ուրախությամբ տոնում ենք այն իրադարձությունը, պայմանավորված որով հայ ժողովուրդը հազար և յոթ հարյուր տարի մնում է հավատարիմ այս կոչումին, և որ ևրանք անասանների կամք ունեն՝ շարունակելու հավատարիմ մնալ միևեկ աշխարհի վերջը:

Բյուզանդիան, որպես պետություն, այլևս գոյություն չունի, բայց, այնուամենայնիվ, այն կենդանի է որպես քաղաքակրթություն, որը պահպանվել է Եկեղեցու հայրերի գործերում, Սրբազան Տաճարների գմբեթներում, սրբերի մատուցներում, այն մարդկանց սրբերում, ուրեք քրիստոնյա են դարձել իր խնամքի միջոցով: Բակապես, բյուզանդական պետությունը բազմաթեմիկ էր, և այս առումով այն գոյարևում է այն քրիստոնյա ժողովուրդների մեջ, ուրեք պարսկական տարբեր հարվածներում իր քաղաքացիներն էին: Այնուամենայնիվ, Բյուզանդիայի գլխավոր հարկանիշը քրիստոնեական հավատքն է, որը կենդանի է և կմնա կենդանի և հավիրենապես կրոնի երկնավոր քաղաքում, ինչպես հայ ժողովրդի քրիստոնեական կյանքի տասնյոթ դարերի ամբողջացումն է տոնվում այս քաղաքում:

Թող մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսը, Ով մարմին առավ և դարձավ մարդ սիրուց մղված և մեզ՝ մարդ առարածներին համար կրակի և փրկության ճանապարհի հարթեց, օրհնի հայ ժողովրդին, ուղղի ձեզ դեպի իր դավառվելու վայրերը, պարզի ձեզ բոլոր բարիքները և բոլոր այն մարդկանց, ուրեք տառապում են իրենից հեռու լիներու պարճառով, թող ցույց տա Իր սիրո ճանապարհը. ամեն:

Նույն օրը, երեկոյան, Երևանի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում տեղի ունեցավ Էկումենիկ արարողություն, որի ընթացքում զույգ Հայրապետները և հոգևորականաց դասը, մասնակցելով անգլերեն սաղմոսերգությամբ, հունարեն և հայերեն ընթերցվածներով կարարվող Էկումենիկ աղոթքին, մեկ անգամ ևս վկայեցին մեր հավաքի ընդհանրությունը: Եվ նույն այս նպատակով երկու Հովվապետները դիմեցին

Ընդհանրական Եկեղեցու Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի բարեխոսությանը.

«Տէր մեր եւ փրկիչ Յիսուս Զրիստոս, որ առաքեցիր զսուրբն Գրիգոր, զմեծ խոստովանողն անուան քո սրբոյ, լուսաւորիչ տաւա Տայոց: Որ հաւքերեալ անւորանելի չարչարանաց՝ զանձն իւր միացոյց ընդ փրկական չարարանս քո, զի միատրեացէ զմեզ ընդ քեզ ի կեանս յափտեանականս:

Որ քարոզեաց զԲանն կենաց, եւ մկրտութեամբ սուրբ առաքանին առաքնորդեաց զազգս Տայոց ի խաւարէ րօզիւրութեան ի լոյս ճշմարիտ աւարտած գիւրութեան: Եւ հասարարեաց զհիմունս սուրբ եկեղեցոյ ի Տայս՝ ի վերայ հիման սրբոց առաքելոցն Թադէոսի եւ Բարդուղիմէոսի:

Արդ, Տէր, ժողովեալքս յանուն քո սուրբ՝ փառաւորեմք զքեզ եւ զոհութիւն մարտցանեմք քեզ վասն ճշմարիտ եւ հաւարով լցեալ քրիստոնէական վկայութեան ազգիս Տայոց, վասն Եկեղեցոյն Տայարանեայց, եւ սրբոց եւ մարտիրոսաց անոցաւ. աւարտածուոյց հարց եւ վարդապետաց եկեղեցոյ, եւ ամենայն արանց եւ կանանց երկխոյսածաց եւ հաւարացելոց:

Որպէս եւ յառաջ քան զհազար եօթն հարիւր ամս Սուրբն Գրիգոր լուսաւորեաց զազգն Տայոց բանիւ սուրբ Աւետարանին եւ սրբարար ջրով սուրբ առաքանին, ևոյնպէս եւ այժմ օգնեա՛ մեզ, զի վերահասու լիցուք քրիստոնէական միաբանութեան որ կայ ի մեզ շնորհիւ մկրտութեան մեր եւ րո՛ւր մեզ առաւել եւս ամրացուցանել զայս: Առաքեա՛ զՍուրբ Տոգիդ, զի առաւել եւս զօրացուցէ ի մեզ ոգի ապաշխարութեան, ոգի խոնարհութեան եւ ոգի արութեան, եւ հեռացուցէ ի մեզ զնախապաշարմունս եւ զկանխակալ կարծիս, եւ ևորոզեալ ջանիս ի խնդիր լինիցիմք այնր առաքելութեանն զոր երուր մեզ յաւանդ: Օգնեա՛ մեզ, զի ի միասին մարտիցուք ընդդէմ վայրենի զազանաց, որք յափշտակեն զորդիս մեր ի մեզ եւ ի քեւ, գթած Տէր. Եւ առաջնորդեալ զբայլս մեր, զի երթիցուք ի միասին ընդ ևոր ճանապարհս կենաց, ճշմարտապէս միաբանեալ ի հրաշափառ Յարութիւն քո: Եւ ամենեքեան ի միասին փառաւորեմք զՏայր, եւ զՈրդի եւ զՍուրբ Տոգի, այժմ եւ միշտ եւ յափտեանս յափտենից, ամէն»:

Էկումենիկ արարողությունից հետո գույգ Հայրապետները դիմեցին ժողովրդին և կարևորեցին պահել՝ մեկնելով օրվա խորհուրդը: Ապա ներկաներն ունկնդրեցին Հովհաննես Չեքիջյանի գլխավորած Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի հոգևոր երաժշտության համերգը:

Ն. Ս.Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՆԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԽՈՍՔԸ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄ
ԷԿՈՒՄԵՆԻԿ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

«Այս է պարտւել իմ, զի սիրեաչիք զմիմեանս, որպէս եւ ես սիրեցի զձեզ... Ոչ եթէ դուք ընտրեցէք զիս, այլ ես ընտրեցի զձեզ, եւ եղի զձեզ, զի դուք երթայցէք եւ պտղաբերէք լինիցիք, եւ պտուղն ձեր կացցէ, եւ զոր ինչ խնդրիցէք ի Տօրէ իմմէ յանուն իմ՝ փացցէ ձեզ»:

«Այս է իմ պատվիրող, որ սիրեք միմյանց, ինչպէս որ ես սիրեցի ձեզ: ... Ոչ թէ դուք ինձ ընտրեցիք, այլ ես ձեզ ընտրեցի և ձեզ կարգեցի, որ դուք գնաք և պտղաբեր լինեք, և ձեր պտուղը մնա, և ինչ էլ որ իմ անունով Նորիցս խնդրեք, ձեզ փառ»:

(Նովի ԺԵ 12-16):

Սիրեցայ եղբայր ի Բրիստոս, Տիեզերական Պատրիարք Կ. Պոլսոյ Բարդուղիմէոս Ա,

Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ.

Մեր Տիրոջ՝ Նիսոս Բրիստոսի՝ առաքյալներին ուղղված այս պատգամն է հնչում այս պահին մեր հոգում, երբ մենք միասնաբար, Տայ Առաքելական և Տայն Ուղղափառ Եկեղեցիների հավատարմոր մեր զավակների հետ, Երևանի Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր եկեղեցու նորած կամարների ներքո հավաքվել ենք աղոթքի՝ Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնական առիթով:

Երկնային շնորհն ունենք Բրիստոսի հետևորդները լինելու, Նրա սուրբ անունը կրելու: Նա ընտրեց մեզ, երբ 2000 տարիներ առաջ Իր Ավերարանի քարոզությանը կոչեց առաքյալներին: Ընտրեց մեզ աստվածային Իր սիրով և պարգաւեց բոլոր ժամանակներում ապրել ու գործել միմյանց հանդեպ անկասկած սիրով, պատվիրեց պտղաբեր լինել, մնայուն աշդյունք փայլ՝ իբրև քրիստոնեյա կոչման ամենամեծ վկայություն ու երաշխիք:

Բրիստոսի առաքյալները, հավարի վկաները, ջունեին հաղթական այլ գնեք, բայց միայն անունը Նիսոս Բրիստոսի և Սուրբ Ավերարանի խոստումը Նրա. «Ձոր ինչ խնդրիցէք ի Տօրէ իմմէ յանուն իմ՝ փացցէ ձեզ»: Խնդրել Բրիստոսի անունով՝ նշանակում է հավատարիմ լինել Նրա խոսքին և առաջին հերթին՝ եղբայրության ու սիրո Տերունական պարգաւին, որով կնքված է մեր ուխտը առ Աստված:

Միութարությանը է համակված Մեր հոգին, քանզի հայոց համազգային մկրտության մեծ հոբելյանին ձուլված այս փառարի օծմանը աղոթակից եղան մեզ քրիստոնեական քոյր Եկեղեցիների պետեր, հոգևորական ու աշխարհական ներկայացուցիչներ, իսկ այսօր, սիրեցայ եղբայր, Դուք առ

Աստիճան 2-ը աղոթքն էք միասխյառում մեր ժողովրդի զավակների և հավատարակից մեր բոլոր եղբայրների աղոթքներին: Զրիստոնեական բույր Եկեղեցիների միասնականությունը հավարի մեջ գործեցնում, զորացնում է մեր ժողովրդին և համակում լավարեսությունը: Ամենախնամ Աստիճան 3-ը ա-վելի ու ալելի է մոտենում հայոց սրբերին, հարկապես հայաստանում, որ թոթափել է անաստվածության անհույս ժամանակները և ազատության դրոշի ներքո իր նոր կյանքն է կառուցում: Հայ Եկեղեցին հուսառատ օրեր է ապրում. վերականգնվում են խոնարհված եկեղեցիները, կառուցվում են նորերը և լցվում հավատարավոր ժողովրդով, առ Աստիճան 4-ը բարձրացող աղոթքով: Հոգևոր վերազարթոնքի ճանապարհը, բոլոր փառք Աստուծո, անցնում ենք՝ ունենալով բույր Եկեղեցիների զորակցությունը:

2-երդ Սրբություն, սիրելի եղբայրներ և քույրեր.

Ավանդաշատ մեր երկու Եկեղեցիները պարմական ընդհանուր շար է-քեր ունեն, մշակութային ամենասերտ ու հարազատ առնչություններ: Մեր ժողովուրդների ընդհանրություններից է նաև աշխարհաափյուռ լինելու իրողությունը: Զրիստոսանք մեր զավակները դարերով ապրում են բա-զում այլ երկրներում, փառքեր ժողովուրդների հեր կողք-կողքի, և ունեն սրեղծագործ կյանքի նույն ձգտումներն ու խղճերը, խաղաղասեր ու հաշ-տարար նույն ընթացքը: Մեր Եկեղեցիների եղբայրությունը և մեր ժողո-վրդների բարեկամությունն ամուր է ոչ միայն հոգևոր պերերիս և պերա-կան այրերի հանդիպումներով, այլև և առավել՝ աշխարհացրիվ մեր զա-վակների միջհամայնքային համագործակցությամբ, նրանց համարեղ աղոթքով:

Միասնաբար աղոթք բարձրացնելու կարիքն այսօր մենք շար ունենք, երբ աշխարհի փառքեր կողմերում ալելանում են հանցավոր, աստվածա-մարդ մտածողներն ու արարքները, անում է ահաբեկչության սպառնալի-քը, մարդիկ են զոհվում, խորանում են անհաշտությունն ու թշնամանքը, հնչում են պարերազմի փողերը: Տիրոջ զորակցությունը հայցելու և միա-բանվելու կարիքն ունենք ընդդեմ հոգևոր արժեքների անրեսման, քրիս-տոնեական բարոյական չարանիշների ուրեհաարման:

Այսօր, երբ տոնախմբում ենք հայաստանում քրիստոնեության հաղ-թության՝ աշխարհում առաջինը պերական կրոն հոջակման հոբելյանը, 1700-ամյա նվիրական հիշարակները մեր հոգիներում զորացնում են հա-վարը և նորոգում առաքելության մեր ուխտն ու մեր աղոթքը:

2-երդ Սրբություն, սիրելի եղբայր և քույրեր.

Աստիճան կարգեց մեզ Իր այգու մեջ պրդաբեր լինելու: Հայցենք Երկնա-վորի զորակցությունը, որ առաջնորդի քրիստոնեական բոլոր Եկեղեցիները եղբայրական սիրտ շափիղներով՝ միասնաբար գործակցելու, ջանքերն ու հնարավորությունները մեկրեղելու՝ հանուն փրկագործական Իր սուրբ առաքելության, որպեսզի հավարի լույսը հալածի խավարը աշխարհում, ու

չպակասի երբևք աղը երկրի: Աղոթենք, որ Տիրոջ օգնությամբ հավատը և ողորդի մարդկային հոգիները, սրբի ու մաքրի մրուրից, պարզի բոլոր հայացքները՝ երկնքի հավիտենությունը տեսնելու, որպեսզի գիտության՝ օրավոր աճող և՛ անհունները, արվեստի ու այլ ասպարեզներում ծնունդ առնող գործերը ծառայեն միայն Աստուծո փառքին, որ բարիքն է մարդկության և երջանկության միակ ճանապարհը: Տագնապներով լեցուն այս օրերին միասիրտ հայցենք Բարձրյալի խաղաղարար Կամբը և Ճշմարտության Տոգին, որ արդարությամբ է գործում:

Թող Էկոմենիկ եղբայրասիրությանը միշտ պայծառ լինի ու մշտահունչ աղոթքով լեցուն՝ հոգևոր մեր միության Սուրբ Տաճարը, ուր հարստի փառք հնչի առ Բարձրյալը, Ով ընտրեց մեզ ու պարվիրեց սիրով ու եղբայրաբար ապրել, պրդաբեր լինել և Իր Սուրբ Անունով հայցել խաղաղություն համայն աշխարհին, բարօրություն՝ բոլոր ժողովուրդներին այսօր և միշտ և հավիտյան ամեն:

ՆՈՐԻՆ ԱՄԵՆԱՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՐՂՈՐԴԻՄԵՈՍ Ա
ԿՈՍՏԱՆՂՆՈՒՊՈԼԻՍԻ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺԻ ԽՈՍՔԸ ԵՐԵՎԱՆԻ
ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄ
ԷԿՈՒՄԵՆԻԿ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

Ձերդ Սրբություն, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս և Ծայրագույն Պարտիարք, սիրեցյալ Եղբայր ի Քրիստոս Աստված, Տեր Գարեգին Բ,
Մեծարգո աշխարհիկ առաջնորդներ,
Սիրելի զավակներ ի Տեր.

Մենք՝ մեր խոնարհությունը, և նրանք, ովքեր ուղեկցում են մեզ, եկել ենք մեծ հոժարությամբ Կոստանդնուպոլսի մեծ Եկեղեցուց՝ արձագանքելով Ձերդ Սրբության՝ ի Քրիստոս սիրելիագույն եղբոր հրավերին:

Մենք եկել ենք՝ կրելով սիրո խաղաղության և պարվի մի ողջուն՝ շնորհավորական ցանկություններով և սրտաբուխ զգացումներով: Մենք ուրախակից ենք ձեզ, սիրեցյալ եղբայրներ և Եկեղեցու սիրելի զավակներ, քանի որ դուք, այսպեղ և այլուր, տունում եք մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի Ավերարանը հայ ժողովրդի կողմից պաշտոնական կրոն ընդունման 1700-ամյակի փառաբանության և Աստծուն հաճելի տոնակատարությունների ալվարդը:

Մենք հարկապես ուրախ ենք, որպես ուխտավորներ խոնարհվում ենք Ս. Գրիգոր Լուսավորչի առջև այս զեղեցիկ Սուրբ եկեղեցում, որը վերջերս է կառուցվել նրա պարվին: Այս սրբի նպաստը քրիստոնեության պաշտոնական կրոն հռչակման համար, որպես հայ ժողովրդի պաշտոնական կրոն, ինչպես հայրնի է, դարձանկերային է: Մեր Տիեզերական Աթոռը և մենք անձնապես ձեզ հեղ փառք, պարիվ և գոհություն ենք մարտցում մեր

Սուրբ Աստուծոն, Ով պաշտպանում է Երրորդության մեջ, քանի որ Նա արժանի է դարձրել Եկեղեցու սիրեցյալ գահակալ, մեր քույր Եկեղեցու սիրեցյալ առաքինորդ եղբայրներն ի Բրիսպոս, մնացյալ բարեպաշտ եկեղեցականներն և վանականներն, Բրիսպոսասներ հայ ժողովուրդ, այսօրվա բազում ճանապարհներով, ձեր նվիրված առաքնորդների հետ ապրելու և այս պատմական հորեկյանը միջազգայնորեն ճանաչված դարձնելու:

Մենք ի խորոց սրտի մեր շնորհակալությունն ենք հայտնում ձեզ, որ մեզ պարգևեցիք ուրախ և օրհնյալ առիթը տոնելու, հիշելու և ապրելու ձեզ հետ միասին և հույսի մեջ, որովհետև մեզ՝ քրիստոնյաներին համար յուրաքանչյուր տոն ունի զարկական և պարարագի խորհուրդ:

Իսկապես, սա հայրկապես այն դեպքն է, երբ որ, ինչպես այս մասնավոր դեպքում, նրանք, ովքեր տոնում են, ինչպես իրենց հիշողության մեջ և իրենց անձնական կյանքով, նույնպես բազում ճանապարհներով ու ձևերով կհանում են Բրիսպոսի ճարճարանները և հոգսկում են նրա հարությունը՝ մարտիրոսությանը և համբերությանը: Այս փարեղարձը հիշեցնում է «Աստուծո զարմանահրաշ գործերը» (Գործք Բ 11), որը հայրելի է մեր սիրելի հայ ժողովրդի պատմական ճանապարհորդության ընթացքում մեր Աստուծո՝ Բրիսպոսի շնորհի թագավորությանը հայ ժողովրդի միանալով՝ սկսած հին ժամանակներից, նույնիսկ առաքելական շրջանից, ինչպես որ փոխանցվել է մեզ Սրբազան Ավանդության միջոցով՝ Մեծ Հայքի Ս. Գրիգոր Լուսավորչի սրբազան և պրոֆանդ առաքելությունը, որը սովորել է Կեսարիայում դասական և հայրաբանական ավանդությունը մեծարելու եղանակով, և բարեպաշտ Տրդատ թագավորի որոշումով՝ Հայաստանում քրիստոնեության պաշտոնական ընդունումը, հայ ժողովրդի ի Բրիսպոս ձգվումը և դաստիարակությունը՝ հավարդով և սրբազան պաշտամունքով, Սուրբ Գրքերով, արվեստով, գիտությամբ և մշակույթով ու ընդհանրապես, Եկեղեցուն անասան նվիրումը, ավանդության անխաթար պահպանումը և հավատարմությունը այն ամենին, որ կազմում է հայկական անհատականությունը, հայրկապես անսպառ տոկունությունը մեծ հարածանքների և դատապարտությունների շրջանում: Ինչպես մեր հարազատ հույն ժողովուրդը, դուք՝ հայերդ ևս կարող գրնվեցիք Տիրոջով հպարտ լինելու, քանի որ դուք անցել եք դժվար ժամանակներով, ինչպես որ քաջամարտ է բոլորիս, և կարող եք գոհարանությամբ կրկնել. «Իբրև թե անժանոթներ, բայց բոլորից ճանաչվածներ, իբրև թե մահամերձներ, բայց և ահավասիկ կենդանի ենք, իբրև թե պարծվածներ, բայց ոչ մահապարտներ» (Բ Կորնթ. Զ 9):

Վերանշրջալ և այլ պատմություններով, հայերի հիշողությունն աշխարհում, այսօրվա և այլուր ճշդորեն անխաթար և կայուն կմնա: Այնուամենայնիվ, քանի որ մեր Աստուծո և Փրկչի մեծ շնորհը և բարեսիրությունը լիապես երևան է եկել ձեր կյանքում, հույսը նույնպես կմնա անմարելի, չնայած ներկա դժվարություններին և տեսանելի ապագայի մարտահրավերներին:

ԼՈՒՍԱՎՈՐԾԻ ԿԱՆՔԵՂԻ ԼՈՒՅՍԻ ԽՈՐՀԱՆՇԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄԸ
ԿՈՍՏԱՆՆՅՈՒՊՈԼՍԻ ՏԻԵՋԵՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿԻՆ ԽՈՐ ՎԻՐԱՊՈՒՄ

ՄԻՍԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍԵՐԻԱԿԱՆ ԵՊԱՐԽՈՒԹՅԱՆ ԴՊԻՍԿԱՆ ԴԵԿԱՆՈՍՆԵՐՆԵՐԸ ԵՎ ԴԵԿԱՆՈՍՆԵՐԻ ՎԵՐԻՄԻԱՆ ԵՊԱՐԽՈՒԹՅԱՆ ԴՊԻՍԿԱՆ ԴԵԿԱՆՈՍՆԵՐԸ

Քրիստոնյաներս վարսահոթյամբ ենք սա ակնկալում՝ իմանալով, որ այս ժամանակները և պահերը կենդանի Աստուծո ձեռքում են: Մենք նաև գիտենք, որ ինչ որ եղել է մեր միջև անցյալում, այժմ Աստուծո շնորհիվ պարստություն է դարձել, և այժմ մենք ի վիճակի ենք միմյանց աջակցելու փոխադարձ վարսահոթյամբ և սիրով՝ բոլորի առջև առանց խորականության վկայելով մեր հին ամրակոտ հավատքը: Զգոն կերպով և անկեղծորեն աշխատելով որոշ ժամանակ մեր Եկեղեցիների միության և հաղորդության ամբողջական վերականգնման համար և խիզախաբար ծառայելով ճշմարտությանը, արդարությանն ու խաղաղությանը, մենք հույս ունենք, որ առաջարկում ենք այն, ինչ որ պարզաձ է և անհրաժեշտ արդի աշխարհի համար: Ուստի, այս առումով ևս, մեր սիրնցյալ հայ ժողովրդին հղում ենք աշխատանքի, հավատքի և լավարեսության պարզամբ:

Վերջնական հաղթանակը պարկանում է ճշմարտությանը Քրիստոսով, Որին մեզանից յուրաքանչյուրը կամենում է ծառայել: Բանի որ «Արդյոք մեծ չէ նա, որ սրեղծել է այս բոլորը: Արդարև, մեծ է ճշմարտությունը և ամեն ինչից զորավոր: Ամբողջ երկիրն ապավինում է ճշմարտությանը, երկինքն օրհնում է ճշմարտությունը, ամեն ինչ սասանվում և դողում է նրա առաջ, ճշմարտության մեջ անհրաժեշտ չկա, ոչ մի անհրաժեշտություն: Անհրաժեշտ է գինին, անհրաժեշտ է թագավորը, անհրաժեշտ են նաև կանայք, անհրաժեշտ են բոլոր մարդկանց որդիները, անհրաժեշտ են նաև նրանց բոլոր գործերը, ճշմարտություն չկա նրանց մեջ, և իրենց անհրաժեշտության մեջ էլ կկորչեն իրենք: Իսկ ճշմարտությունը կա, մնում է և զորավոր է հավիտենապես, կենդանի է նա, և նրա իշխանությունը՝ հավիտենական: Աջատություն չկա նրա մեջ, նա չի փոփոխվում երբեք, այլ միշտ հասարատում է արդարությունը, մերժում չարությունն ու անհրաժեշտությունը. ճշմարտության բոլոր գործերը հաճելի են ամենքին» (Ա Եզրաս Դ 35-40):

Ուստի մեկ անգամ ևս ի սրտե շնորհավորելով ձեզ, Ձերդ Մրբության և եղբայր, հայ ժողովրդի հեղ միասին, ինչպես նաև հրաշալի երգչախմբի ընկերյալ անդամներ, որ հարստացրեցիք մեզ այսքան զեղեցիկ եկեղեցական երաժշտությամբ: Մենք կամենում ենք ձեզ առողջություն և երկարակեցություն, և հայրաբար օրհնում ենք մեր սիրելի հայ ժողովրդին, ովքեր ճշմարտությամբ տոնում են և աղոթում: Թող Աստված գորացնի նրանց նաև ապագայում և առաջնորդի փրկության ճանապարհով: Թող Աստուծո օրհնությունը և առաքողորմությունը, Ս. Գրիգորի և բոլոր սրբերի բարեխոսությամբ, լինի բոլորի հեղ: Ամեն:

Երևանի նորակառույց Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում տեղի ունեցած աղոթքից հետո, Հայրապետների շքախումբը մեկնեց Հայաստանում Հունաստանի դեսպանատուն, ուր դեսպանի կողմից կազմակերպվել էր պաշտոնական ընդունելություն:

5 նոյեմբերի 2001 թ.

Նորին Ամենաաբրբություն Բարդուղիմեոս Առաջինի Հայաստան այցի վերջին օրը ևս հազեցած էր եկեղեցական արարողություններով և փարբեր հանդիպումներով:

Առավոտյան Երևանի Սուրբ Սարգիս առաջնորդանիստի եկեղեցում Կոստանդնուպոլսի Տիեզերական Պապրիարքի արարողապետ Սերաֆիմ վարդապետի կողմից մատուցվեց հունածես Պատարագ, րեղի հունական համայնքի համար: Պատարագին ներկա էին Ամենայն Հայոց Հայրապետ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Երկրորդը, Կոստանդնուպոլսի հայոց Պապրիարք Ամենապատիվ Ս. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մուրաֆյանը, Արարադյան Հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Տ. Նավասարդ եպիսկոպոս Կճոյանը, Մայր Աթոռի միաբաններ, Հայաստանում Հունաստանի Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպանը, հույն և հայ հավաքացյալներ: Հընթացս Ս. Պատարագի Նորին Ամենաաբրբությունն օրհնեց Հայաստանում Հույն Ուղղափառ Համայնքին և հղեց իր պարգամը:

Օրվա երկրորդ կեսին Նորին Ամենաաբրբությունը Երևանի պետական համալսարանի Աստվածաբանության ֆակուլտետում հանդիպում ունեցավ րեղի ուսանողության, Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի և Վազգենյան Դպրանոցի սաների հետ: Հայրապետներին և հոգևոր բարձրաստիճան դասին ողջունեցին համալսարանի ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանը, Աստվածաբանության ֆակուլտետի հիմնադիր-ղեկան Գերաշնորհ Տ. Շահե արքեպս. Աճեմյանը: Այնուհետև առանձին դասախոսությամբ հանդես եկավ Տիեզերական Պապրիարքը: Համալսարանին հաջորդեց հանդիպումը Գիտությունների Ազգային Ակադեմիայի նախագահությունում, ուր Նորին Ամենապատվությանը ողջունեց Ակադեմիայի նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը: Խոսք ասաց Վեհափառ Հայրապետը: Ապա Տիեզերական Պապրիարքը հանդես եկավ առանձին բանախոսությամբ, որը նվիրված էր վերջին րասնամյակներում Ուղղափառ Եկեղեցիների երկու ընտանիքների միջև սկսված աստվածաբանական երկխոսությանը:

Գիտությունների Ակադեմիայից երկու Եկեղեցապետներն այնուհետև մեկնեցին Խոր Վիրապ, վեհաշուք Արարադի դիմաց խոյացած Հայոց հավաքքի օրրանը, ուր, որպես ուխտավորներ, նորոգեցին Իրենց ուխտը Ս. Գրիգորի անմար կրակի և բոցավառ հավաքքի հույսով և բարեխոսությամբ: Էկումենիկ այս արարողության ընթացքում հնչեցին հունական, ապա հայկական շարականներ՝ ձոնված մեր հավաքորդը՝ աղեսքելով Սրբի բարեխոսությունը մեր երկու Եկեղեցիների և բոլոր քրիստոնյա ժողովուրդների համար:

Երեկոյան Հայրապետներին ապաստում էր Երևանի Հայորդյաց Տան մանուկների գեղարվեստական անակնկալ երեկույթը: Արդեն մթնշաղին, Էջմիածնի Մայր Տաճարում րեղի ունեցած հրաժեշտի արարողությունից հետո, Տիեզերական Պապրիարքը, Գարեգին Բ Վեհափառ Հայրապետի ուղեկցությամբ, ուղևորվեց «Զվարթնոց» օդանավակայան՝ ավարտելով իր երկրորդ այցելությունը Հայոց աշխարհ և Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին:

ՇԽԱՄԱԿԵՂՈՂ ԿԶՈՒԵՆԻՊՈՐ ԴՊԵՇԻՍԵՐՉՈՒՆ ԿՐՈՏՈՒՄԱՍ ԻՉ ՎՏԱԿՈՅԵՆԻ ՄՈՓՈՂԳԻ

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՀԱՆԴԻՊԵՅ ՌՈՒՄԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՊՈՒՏԻՆԻՆ

Մեպրեմբերի 15-ին, առավոտյան, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն հանդիպում ունեցավ պեղական պաշտոնական այցով Հայաստանում գրնվող Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հետ: Վեհափառ Հայրապետը ողջ հավաքավոր հայ ժողովրդի անունից ողջունեց Ռուսաստանի Դաշնության նախագահին և գոհունակություն հայտնեց, որ հայ և ռուս ժողովուրդների, Հայ Առաքելական և Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցիների ջերմ հարաբերություններն ինչպես ավանդաբար, այնպես էլ այսօր խարսխված են փոխադարձ անկեղծ սիրո և հարգանքի վրա:

Ամենայն Հայոց Հայրապետի և Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի առանձնագրույցի ընթացքում քննարկվեցին ՌԴ փարածքում Հայ Առաքելական Եկեղեցու բնականոն և բեղմնավոր գործունեության ծավալմանն առնչվող հարցեր: Քննարկումներն անցան արդյունավետ:

Նույն օրը, կեսօրին, ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն, հարգանքի փուրք մատուցելով Հայոց Մեծ Եղեռնի զոհերի հիշատակին, ռուսաստանյան և հայաստանյան բարձրաստիճան պեղական պաշտոնյաների ուղեկցությամբ այցելեցին Ծիծեռնակաբերդ և ծաղկեպսակ դրեցին Հայոց Մեծ Եղեռնի զոհերի հուշարձանին: